

Table de materii

Bibliografie și abrevieri	5
Capitolul I	
INTRODUCERE	27
Motivare	27
Obiectivul cercetării	33
Metoda de cercetare	34
Capitolul II	
MOȘTENIRE LEGALĂ ȘI FAMILIE ÎN CODUL CIVIL DIN 1864	36
Contextul legislativ	36
<i>Secțiunea I: Ce înseamnă familia în sec. XIX și prima jumătate a sec. XX?</i>	37
<i>Secțiunea a II-a: Situația descendenților</i>	38
Descendenți legitimi și nelegitimi	38
<i>Secțiunea a III-a: Situația soțului supraviețuitor</i>	46
(A) Soțul supraviețuitor și impactul Codului civil de la 1864	47
A.1) Moștenirea <i>ab intestato</i> între soți în Țara Românească și în Moldova în sec. XVIII-XIX	47
Contextul conceptual al problematicii	47
Căsătoria ca Taină generatoare de unitate	49
Paradigma biblică a dreptului succesoral	50
Elemente de drept succesoral în mediul eclesial	51
Elemente de drept succesoral în legislația civilă românească veche	55
Delimitarea sferelor de autoritate civilă și eclesială asupra căsătoriei în A. Șaguna, <i>Trebile căsătoriilor</i>	57
Concluzii de etapă	60
Pravilniceasca condică	61
Legiuirea Caragea	63
Manualul lui Andronachi Donici	65
Codul Calimach	66
Concluzii de etapă	69
A.2) Codul civil român din 1864	69
Reglementarea Codului civil modern	69

Dreptul succesoral al văduvei în lipsa moștenitorilor	
legitimi sau naturali ai lui <i>decuius</i>	70
Drepturile succesoriale ale văduvei sărace (art. 684 c.c.)	73
Natura dreptului văduvei sărace	75
Coexistența drepturilor văduvei sărace și a unui testament	76
Aprecierea stării de sărăcie a văduvei	78
Caracteristicile dreptului văduvei sărace	80
Cuantumul dreptului văduvei sărace	81
Alte drepturi succesoriale ale văduvei	85
Concluzii de etapă	87
Reacțiile juriștilor români	88
Contextul social-economic	93
A.3) Concluzii	98
A.4) Măsurile de ameliorare a sistemului existent în	
vechiul Cod civil român	100
A.5) Situația soțului supraviețuitor în dreptul succesoral al	
provinciilor românești unite cu Vechiul Regat după 1918	105
(B) De la familia autoritară la familia asociativă	112
Împrumutul francez	112
Incapacitatea civilă a femeii măritate	115
Puterea maritală	117
Configurația familială avută în vedere de Codul civil român	
din 1940	122
(C) Regimurile matrimoniale în Codul civil român de la 1864	126
Motivare	126
Aspecte generale	127
Particularitățile reglementării	127
Regimul matrimonial legal de separație	129
Regimul matrimonial dotal	132
Constituirea dotei	140
Funcționarea regimului matrimonial dotal	144
Încetarea și lichidarea regimului matrimonial dotal	145
Societatea de achiziții	148
Regimul juridic al liberalităților matrimoniale	153
(D) Reforma succesorală din 1944	154
Preliminarii doctrinare	154
Concluzie de etapă	157
(E) Aspecte speciale de drept comparat	157

(F) Impactul Legii nr. 319/1944 asupra familiei și moștenirii legale, în contextul schimbării de regim politic de după al Doilea Război Mondial	164
Aspecte juridice	164
Familia în epoca „proletară”	167
Codul familiei din 1954	174
<i>Secțiunea a IV-a: Regimul rezervei succesoriale</i>	175
Calcularea rezervei în cazul renunțării sau al nedemnității unora dintre rezervatari	176
Calcularea rezervei soțului supraviețuitor	178
Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	188
<i>Secțiunea a V-a: Concluzii</i>	195

Capitolul III

MOȘTENIRE LEGALĂ ȘI FAMILIE ÎN CODUL CIVIL

ROMÂN DIN 2011	199
Chestiuni introductive	199
<i>Secțiunea I: Filiația și noile probleme în noul Cod civil</i>	200
A) Lupta pentru recunoaștere sau Sclavul victorios (o incursiune în sfera definerii juridice și teologice a familiei) ...	201
Prolegomene	201
Declinul familiei, factori de mediu și de mentalitate	204
Societatea ca structură și sistem	209
Definiția – o parte a unei legități universale?	211
Redescoperirea unității ca ieșire din mediul dilematic (despre pentateuhul dilemelor perene)	215
B) Filiația modernă la intersecția dintre familie și moștenire	217
Reproducerea umană asistată medical	219
Stabilirea filiației	219
Maternitatea de substituție	222
Influența metodelor moderne de procreare asupra regulilor succesoriale	226
C) Stabilirea filiației în dreptul internațional privat român – dificultăți și soluții posibile	229
I) Filiația copilului din căsătorie	230
Determinarea mamei	231
Jurisprudența europeană	234
<i>Menesson și Labasse c. Franța</i>	235

<i>Paradiso și Campanelli c. Italia</i>	236
Căsătoria valabilă a mamei	239
Domeniul lui <i>lex filiationis</i>	243
Problema tăgăduirii paternității	244
Legea aplicabilă legitimării	246
2) Filiația copilului din afara căsătoriei	247
Stabilirea filiației copilului născut în afara căsătoriei	247
Recunoașterea filiației copilului născut în afara căsătoriei ...	250
Domeniul lui <i>lex filiationis</i>	251
Legea aplicabilă contestării recunoașterii filiației – art. 2605	
alin. (2) final C. civ.	253
Concluzie	254
<i>Secțiunea a II-a: Noutățile familiale ale moștenirii în Codul civil</i>	
<i>român din 2009</i>	255
Situația soțului supraviețuitor	255
Regimul rezervei succesorală	256
Cotitatea disponibilă specială a soțului supraviețuitor	262
Tendențele rezervei succesorală	264
<i>Secțiunea a III-a: Rezerva și dreptul internațional privat</i>	267
1) Excepția de ordine publică internațională – regim juridic	269
A. Ordinea publică internațională în fostul Cod civil român	269
B. Excepția de ordine publică internațională în	
Legea nr. 105/1992	270
C. Excepția de ordine publică internațională în noul Cod civil ...	273
D. Ordinea publică internațională în Regulamentul (UE)	
nr. 650/2012	275
2) Rezerva succesorală în dreptul internațional privat	278
Concluzie	283
<i>Secțiunea a IV-a: Regulile regimurilor matrimoniale și cele de drept</i>	
<i>sucesoral – corelații</i>	283
Preliminarii	283
Îmbinarea preocupării matrimoniale și a celei succesorală	284
Natura juridică a bunurilor dobândite de unul din soți prin	
moștenire legală sau legat	287
Actele de dispoziție <i>mortis causa</i>	289
Lichidarea regimurilor matrimoniale și impactul său succesoral	290
1) Încetarea căsătoriei – cauză de încetare a regimului	
matrimonial	291

2) Clauza de preciput	292
3) Clauzele referitoare la lichidarea regimului matrimonial convențional	302
Concluzii	305
<i>Secțiunea a V-a: Regimului separației de bunuri în noul Cod civil – o problemă de funcționalitate?</i>	305
Preliminarii	305
Crearea și funcționarea separației de bunuri	307
Clauze speciale	311
Componenta patrimoniilor soților	313
Gestionarea intereselor patrimoniale	317
Separația judiciară	317
Încetarea regimului separatist	319
Lichidarea regimului separatist	321
Concluzie	326
<i>Secțiunea a VI-a: Recunoașterea statutului matrimonial dobândit în străinătate și protecția europeană a dreptului la viață familială</i>	327
1) Aspecte de drept internațional privat privind căsătoriile homosexuale	328
2) Protecția drepturilor fundamentale ale omului în Europa și problema recunoașterii căsătoriilor între persoane de același sex	334
a. Jurisprudența privind cuplurile de același sex	334
b. Jurisprudența privind, în general, recunoașterea statutului familial dobândit în străinătate	339
c. Implicații posibile în domeniul căsătoriilor între persoane de același sex	342
Concluzii	348
<i>Secțiunea a VII-a: Aplicații practice și strategii succesoriale</i>	349
A) Succesibilul inactiv și opțiunea succesorală	349
Soluția în perioada 1865-1951	351
Soluția în perioada 1951-2011	352
Situația în noul Cod civil	353
Dificultăți	356
Soluții	356
B) Erezi și erezii juridice	361
1) În divorț cu soțul supraviețuitor	362
Concluzie	371

2) În numele adevărului biologic	372
În loc de concluzii	379
Capitolul IV	
CONCLUZII FINALE	380
Anexa 1 - Index alfabetic de materii	423
Anexa 2 - Index de texte legale	427
Anexa 3 - Index de persoane	435